

„Õigeid võtteid tundes saab isegi rulaatori abil liikuv inimene oma kodu koristamisega hakkama,” teab 24 aastat puhastusteenindajaid koolitanud Helge Alt.

Kaire Kenk

info@60pluss.ee

„Nimesed ihkavad imetolmuimejat või hirmkangeid puhastusaineid, aga koristamise õige meetodika on palju tähtsam. Õigete võtetega võib isegi vana dressipüksisäärt tolmulappina kasutada kodu tõelise puhastusrevolutsiooni korraldada,” on osahingu Puhastusekspert tegevjuht Helge Alt kindel.

Koristamise eesmärk on puhtuse saavutamine. Iga liigutus peaks maksimaalselt mustust kaasa võtma. „Ühel koolitusel imestas üks inimene, et kus ikka ühes koristuslapis on vägi, kui seda vaid õigesti kasutada. Kui seda oskust ei ole, siis tihti küll tegutsetakse, aga tulemus jätab soovida,” kinnitab Helge Alt.

„Näiteks tolmulapi õige voltimine enne koristama hakkamist oli mullegi kunagi tõeliselt silmi avav kogemus,” lisab ta. „Läksin toona aastaid tagasi noore üleoleva kutsekooliõpetajana ühele täienduskoolitusele, kus räägiti õigetest koristamisvõtetest ning demonstreeriti, kuidas tolmulappi õigesti voltida. Tavapärast kokku kortsutades on sel vaid kaks puhast poolt, õigesti voltides aga 16 puhast pinda! Siis mõistsin, et puhastuserialagi võib olla uudne ja rohkelt üllatusi pakkuv.”

Paraku arvab suur osa meie kuldsesse ikka jõudnud inimesi endiselt, et põrandapesu on ränkraske kodutöö ja et põranda saab puhtaks vaid siis, kui põlvili maas olles märja kaltsuga kõik nurgad üle nühkida. Tegelikult on põrandapesuämber ja -kalts, niisamuti köögilaualapp ja -käsna samamoodi saatanast nagu mobiiltelefon kaitsevaelase põuetaskus. Mobiil reedab vaenlasele sõjamehe asu-

Koristamise iga liigutus peab võimalikult palju mustust koguma

koha. „Põrandapesuämber ja nõudepesukäsna on suured kahjulike bakterite kogunemise kohad.”

Põrandapesukalts on minevik

Enamasti tuleb kodus põrandalt eemaldada nii kuiva lahtist mustust (tolm, liiv) kui ka kinnitunud mustust (jalajäljed).

Harjumuspäraselt on nendeks töödeks eraldi tarvikud – pühitakse harjaga ja pestakse lapi või mopiga. „Kõik need tööd teeb ära üks liigendiga põrandakuivataja. Sellega saab puhastada isegi põrandaliistude eenduvaid ääri,” kiidab Helge Alt. „Kahjuks on nende riistade kvaliteet väga kõikumine ja neist kõige paremaid saab endale koju soetada vaid professionaalsete puhastustarvikuid müüvatest firmadest. Õnneks ka mõnest ehituspoest, näiteks Ehituse ABCst. Olen ise kümme erinevat põrandakuivatajat ära

KUIDAS VANNITOA SEINU ÕIGESTI PUHASTADA?

Kui dušikabiini seintel on setteline mustus, siis tuleks seda puhastada happelise ainega. Kui sette on juba tekkinud, siis on tähtis, et hapet kasutatakse õigesti. Hapete kasutamisel tuleb esmalt niisutada puhastatav pind veega, seejärel kanda pinnale happeline puhastusaine (olenevalt mustusest: tugeva sette eemaldamisel pH 0–2, kergema sette korral pH 3–4). Siis lasta happel teatud aeg toimida, tavaliselt kuni 10 minutit, ja lõpuks loputada rohke jaheda veega ning kuivatada. Kui tegemist on poorse pinnaga (näiteks poorne kivi, aga ka email), siis pärast loputamist võib jääda pooridesse happeline aine, mis kahjustab pinda edasi. Et seda ei juhtuks, tuleks pinda töödelda aluselise ainega (pH 0–1 korral kasutada ainet pH 11–12), koduselt sobib selleks soodalahus. Setteplekkide vältimiseks on soovitatav duši kasutamise järel seinad ära kuivatada, selleks võite küsida professionaalsest koristustarvikuid müüvast firmast sobivat tarvikut. Vannitoa seinu võib kuivatada ka auto kuivatajaga, mis kuivatab ka kumeraid ja ebatasaseid pindu.

Allikas: puhastuskoolitaja Helge Alt

KORISTAMISE KULDREEGLID

- Nii kodus kui ka ametiruumides käib koristamine ühte ja sama reegli järgi: alati ülevalt alla. Enne lagi, kapipealseid, siis riiulid, seinad, lõpuks põrand. Koristamine käib alati puhtamalt mustema pinna suunas.
- Kõige tähtsam reegel – puhtust saab luua vaid puhaste tarvikutega! Oluline on aseptika ehk koguge oma koristustegevusega mustust kokku, mitte ärge ajage seda laiali.
- Kõik pinnad, mille teete märjaks, tuleb ka kuivatada. Vesi lahustab mustuse lahti, aga kui pinda ei kuivatata, siis aurustub vesi ära ja jätab mustuse pinnale. Kui kasutada korraga liiga palju puhastusainet, siis ka see kipub pinnale jääma ja hakkab hoopis mustust koguma.
- Tehke kõik selleks, et mustust tekiks võimalikult vähe – näiteks pange saunas lavale käterätikud, mille saunatamise järel pesumasinas puhtaks pesete.
- Eemaldage mustus kohe, kui see tekib, sest muidu kandub see laiali suuremale alale.
- Soetage mugavad ja efektiivsed tarvikud või laske need endale kinkida ja pange käepärast, et oleks mugav võtta.
- Kuldses eas on mugavam koristada jupikaupa. Näiteks teatud öhtul puhastage vannitoa pinnad. Sette vältimiseks pühkige kõik pinnad vannitoas kohe pärast seal tegutsemist kuivaks – kraanid näiteks kätekuivatuspaberiga, pärast duši all käimist kuivatage seinad ja põrand.

Allikas: puhastuskoolitaja Helge Alt

ostetud suuremad paberiklambrid. Vars maksab umbes viis eurot, puhastaja umbes 15 eurot. Ja ongi kodus mugav ja ökonoomne töövahend, mis peab vähemalt kümme aastat vastu!”

Üksnes kummiga pühitakse tolmu ja liiva siledatelt pindadelt, näiteks laminaadilt, plastilt, parketilt. Harjaga võrreldes ei aja selline tarvik tolmu õhku, töö saab kiirelt tehtud ja tarvikut on väga kerge puhastada lihtsalt kummi üle pühkides. Eeliseid on tal isegi tolmuimeja ees – tolmuimeja paneb ju õhu ja seega ka lahtise tolmu ruumis liikuma. Nii mõnigi kodukoristaja on avastanud, et pärast

põrandakuivatajaga koristamist püsivad toad mitu päeva kauem tolmuta kui tavaliselt.

„Kui liikumine, rääkimata kummaridamisest on juba vaevaline, tasub endale koju soetada teine nutikas abimees – poolpika varrega põrandakuivataja koos samasuguse kühvliga, millel on elastsest kummist serv. Sellise töövahendiga olen isegi kivipõrandale kukkunud tomatikastme klaaspurgi riismed väga väikese vaevaga kokku riibunud,” kinnitab Alt.

Mikrokiudlapid tasub koju soetada kindlasti siis, kui põrandakatteks on märga pesu mittetaluv laminaatpõrand.

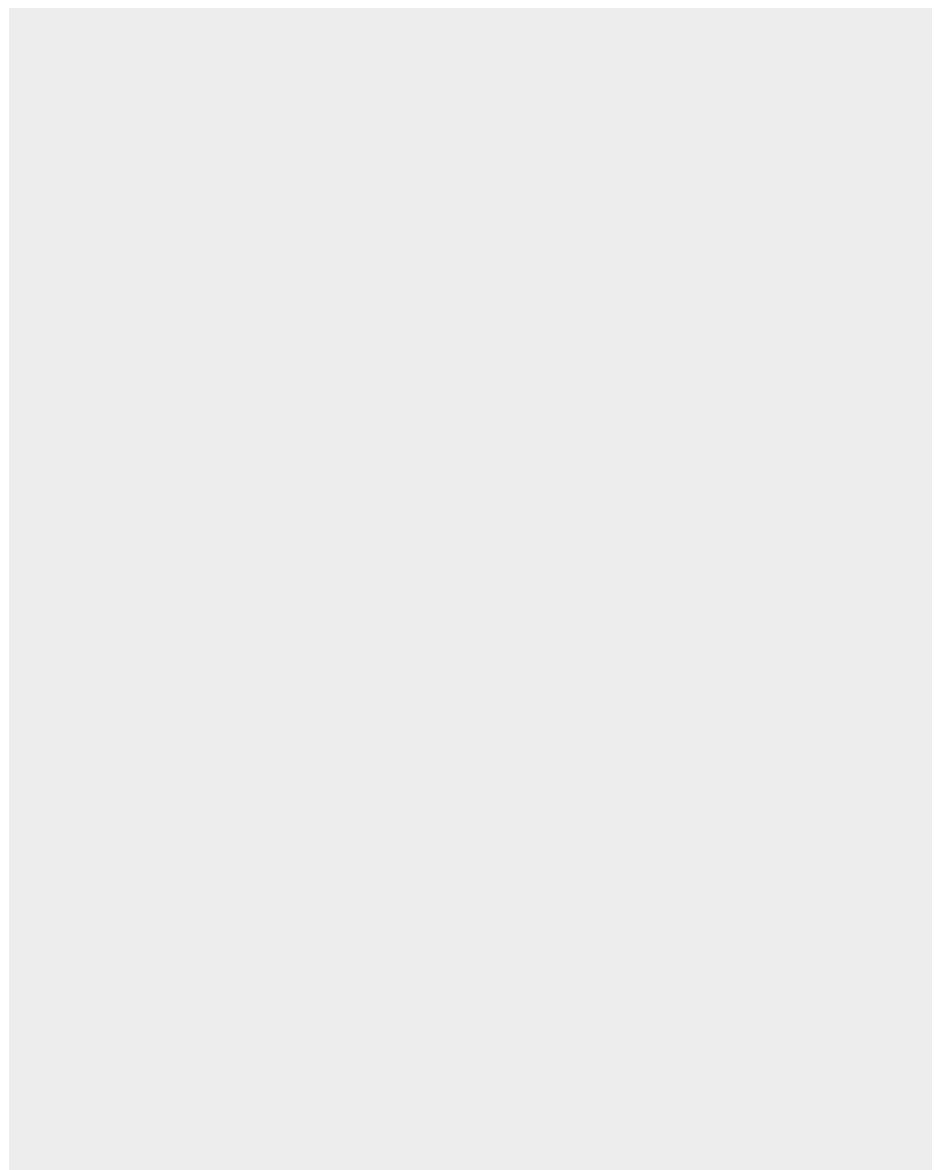
>> lk 18

katsetanud ning kõige hullemad on sellised, millel kummi asemel on „töövahendiks” pesukäsn. Esiteks jääb see põrandale kukkunud klaasikildude koristamisega hätta, teiseks ei suuda see juhul, kui käsnast mõni tükk on eraldunud, enam vett kokku korjata.”

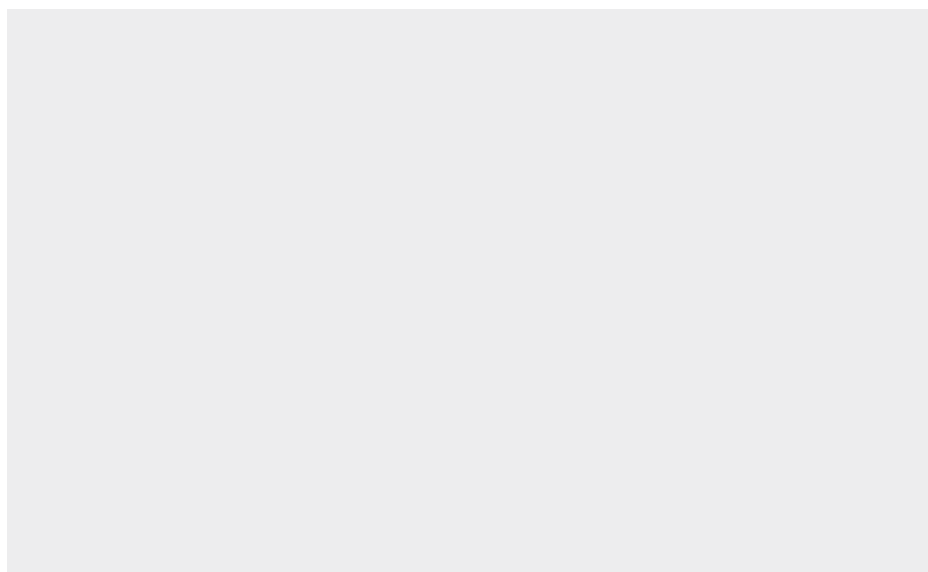
Kõige parem on eksperdi sõnul selline põrandakuivataja, mille kummil on kaks peenikest teravikku. „Vahepeale jäävad lihtsad, ühe suure kummiosaga kuivatajad,” nendib Alt. Põranda puhastamiseks saab selle kuivataja külge kinnitada ka mikrokiust lapi. „Või siis isetehtud lapi, näiteks vanast käterätikust. Kinnitamiseks sobivad kõige paremini spetsiaalsed takjakinnitused või kontoritarvete poest

Tolmulapi nutikaks kasutamiseks tuleks see voltida lõõtsakujuliselt: pikuti pooleks, lapikuti pooleks ja siis tuleb veel lapi „kõrvad” tagasi keerata. Nii tekib lapi ühele poolele kasutamiseks kaheksa puhastuspinda.

REKLAAM

REKLAAM

SEENIORI KORISTUSTARVIKUD

1. Sobiva pikkusega hari-kuivataja ja kühvel

Mugav on pühitud praht kokku tõmata poolpika varrega harjaga ja samasuguse varrega kühvile, kasutada võib ka poolpika varrega põrandakuivatajat. Eelistada tasuks elastsest kummist servaga kühvlit, sellele saab põrandakuivatajaga kokku pühkida nii tolmu, liiva kui ka vedelaid toidujäänuseid.

2. Põrandakuivataja mikrokiudlapiga

Põrandakuivataja tasub teha kaheksakujulisi ühtlasi liigutusi ja vältida „pühkimist nagu harjaga“. Kui kummi all vastu põrandat olnud lapi osa määrdub, siis tuleb kummi lapil edasi tõsta. Selliselt saab ühel lapipoolel kummi edasi tõsta 10–15 korda. Lapile jäävad näha mustad triibud. Seejärel on võimalik kasutada veel lapi teist poolt. Niiviisi saab ühe lapiga tõhusalt puhastada suuri alasid.

3. Mööblimopp „sukaga“

Kõrgetelt pindadelt tuleks tolm regulaarselt eemaldada, sest aja jooksul sinna kogunenud tolm halvendab otseselt tubase eluviisiga inimese tervist. Professionaalses koristuses kasutatakse sel puhul spetsiaalseid mööblimoppe, mille mopp ehk „sukk“ on eraldatav ja seda saab pesta pesumasinas. Kui kodus on palju kõrgeid tasapindu, tasuks sellist tarvikut ehituspoodidest või profikoristustarvikuid müüvatest firmadest küsida.

Allikas: puhastuskoolitaja Helge Alt

„Laminaatparketi saab puhtaks vaid veega niisutatud mikrokiust lapi või mopiga. Veega niisutatud mikrokiudlapp on asendamatu ka klaaspindadel, mida peab sageli puhastama. Mikrokiudlappi on soovitatav pesta pesumasinas ja enne pesemist lahtine sodi eemaldada. Igapäevase, kergelt kinnitunud mustuse pesemiseks piisabki niiskest või ka väheniiskest puhastusest, seda eriti koos mikrokiuga.

Imetolmuimeja on müüt

Puhastuskoolitajal Helge Alt'il on kahju, et just vanemad inimesed ikka ja jälle hirmkalleid tolmuimejaid müüvate müügimeeste ohvriks langevad. „Maksavad ajupesu tulemusena kodumasina eest 1500 eurot, ehkki selle tegelik väärtus võib olla 250 eurot. Pealegi saab kõvakattega põrandatelt (laminaat, parkett) lahtise mustuse mikrokiudlapiga palju kergema vaevaga ja tulemuslikumalt eemaldatud.“

REKLAAM

TOLMUIMEJA

Tolmuimejat soetades tasuks silmas pidada järgmist:

- Milline on masina imemisvõimsus (mitte mootori võimsus, mis näitab ainult voolutarvet).
- Imemisvoolik olgu vähemalt 2,5 meetrit pikk, siis saab töötada õiges tööasendis.
- Kaasas peaksid olema imemistorud, alumiiniumteleskoop.
- Tolmuimejal peaks olema kaks filtrit, üks sisenevale, teine väljuvale õhule. Siseneva õhu oma võiks olla korduvkasutusega mikrofilter.
- Voolujuhe olgu 8–10 meetrit pikk, see tagab piisava liikumisvabaduse.
- Masinal võiks olla harjava turbo-otsaku kasutamise võimalus, nii saab vaipkatted põhjalikult puhtaks ja völdite vaibakiudude lamandumist.
- Ka kodust tolmuimejat tasub minna küsima professionaalseid koristusmasinaid müüvast firmast. Kui kodus peaks olema vaja ka vett imeda, siis võib mõelda vee- ja tolmuimeja soetamisele.

Allikas: puhastuskoolitaja Helge Alt

„Tolmuimejaga lahtise mustuse, tolmu eemaldamist kõvakattega pindadelt ei saa soovitada, kuna tolmuimejast väljuv õhk paneb ruumis õhu ringlema ja pindadel olev tolm tõuseb õhku. Õhus olevat tolmu ei saa pühkida ega imeda ja see langeb mõne tunni jooksul tagasi. Kõvakattega põrandate puhastamiseks on põrandakuivataja-pühkija palju tõhusam,“ kinnitab Alt.

„Paljudes kodudes ehib elutuba tänini vana hea paks villane vaip. Seda on tööpoolest vaja tolmuimejaga puhastada. Seda tuleb teha aeglaselt otsakut edasitagasi liigutades, puhastades hoolikalt kogu pind. Soovitatav on liikuda üks ring ühes suunas, teine ring teises suunas. Minult küsitakse alatihti, millist tolmuimejat koju muretseda, mul endal ei olegi kodus tolmuimejat! Mul pole ka tekstiilist vaipu, mis eeldavad tolmuimeja olemasolu,“ muigab Alt.

Ilusatel värskelt sadanud lumega talvapäevadel soovitab ta iidset nippi – vaip lumele laiali laotada ja lapselapsed vaibale hüppama kamandada.

Ärge uskuge igat telereklaami!

„Eesti inimesed on hullud kõikvõimalike puhastusainete järele,“ naerab Alt. Tegelikult saab igapäevase kerge mustuse põrandalt eemaldada ka pelgalt puhta vee ja mikrokiudlapiga. Kes siiski põrandapesuainet koju soetada soovib, peab enne aine kasutamist hoolikalt lugema, mis etiketil kirjas on. Värske kerge mustus eemaldub neutraalse ainega (pH 6–8), setted happelise (pH alla 6) ja rasv aluselise ainega (pH üle 8). „Olen küll ja küll näinud rikutud valamuid ja vanne. Inimene on kurb, sest tegi täpselt nii, nagu telereklaamist nägi – kuivale pinnale hape peale ja siis pühkis lapiga üle. Aga nii ei tohi teha!“ hoiatab koolitaja. Tegemist on keemilise protsessiga, üledoseering võib kraanide,

segistite ja duššide kroomitud ja nikeldatud pinda kahjustada. Kui happelise ainega kasutatakse soojemat vett kui 40 kraadi, siis tekivad happeaurud, mis on tervisele kahjulikud.

„Mida rohkem saame hakkama neutraalsete ainetega, seda vähem võimalusi on tervist ja pindu rikkuda,“ on staažika koolitaja credo. Kahjuks pole kodukeemiatoodetel sageli pH kohta märget.

Tolmulapi voltimise meetodika

Tolmulapi nutikaks kasutamiseks tuleb see voltida lõotsakujuliselt: pikuti pooleks, lapikuti pooleks ja siis tuleb veel lapi „kõrvad“ tagasi keerata. Nii tekib lapi ühele poolele kasutamiseks kaheksa puhastuspinda.

Kõige õigema niiskusastme tolmu pühkimiseks saab siis, kui üks kolmandik lapist märjaks teha, see välja väänata ja siis märg osa lapi keskele voltida. Lõpuks tuleb volditud lappi veel kord väänata – siis imub niiskus ühtlaselt kogu lappi. Lapp on õige niiskusega, kui puhastatav pind on viie sekundi jooksul pärast puhastamist kuiv.

„Kindlasti tuleks regulaarselt puhastada kappide ja riiulite ülemisi pealseid. Seal olev vana tolm seob aja jooksul enda külge õhus hõljuvaid kahjulikke ühendeid, näiteks lenduvaid orgaanilisi ühendeid, hallituseoseid. Mida kauem on tolm pühkimata, seda rohkem on see endasse tervisele kahjulikke komponente kogunud,“ hoiatab Alt. Õhu liikudes pääseb vana tolm liikele ning tolmukübemed on nagu lendav vaip, mis kahjulikele ühenditele küüti pakub. Nii satuvadki meie hingamisteedesse tervist halvendavad komponendid ja need mõjutavad ka mitteallergikuid. „Kel tervis endal enam ei luba kapi otsa ronida, kutsugu appi noored sugulased, aga puhtaks need kapipealsed saada peavad!“